

Így 1942-ben Rudnay László — akkor IV. éves hallgató, ma nyugdíjas bányamester — egy beszédében hangsúlyozta: „az ipari középiskolát végzettek esetében kétségtelen műszaki tudással rendelkező, a bánya- és kohómérnök pályáját és munkakörét a gyakorlati tapasztalatokból ismerő” fiatalok kerülhetnének mérnöki pályákra. A középiskola felvételi követelményei között szerepelt: a négy középiskolai osztály elvégzése vagy négy polgári osztály elvégzése, a 18. életév betöltése és állandó bányászati munkaviszony, meg a két év (600 műszak) üzemi gyakorlat.

A pécsi bányászati és kohászati, meg mélyfúróipari középiskola 1942 őszén kezdte meg az átköltözést Erdélybe, a képzés egykori helyére, Nagybányára. Az itt létesült új épületben 1943. március 27-én ünnepélyesen kezdték meg a munkát. A rövid életű képzés során az iskola életét beárnyékolta a háború, s 1944. októberében beszüntették a tanítást. Az iskola — Sopron, Diósgyőr, Pécs székhelyekkel — folytatta munkáját, majd 1949-től Tatabányára települt, ahol ma mint a Péch Antal Bányaiipari Akadémia Technikum végzi a bányászati középiskolai képzést.

Az 1896/97. tanévben megkezdődött egykori képzés a szénbányászat növekvő feladatait teljesíteni képes irányító szakszemélyzet nevelését volt hivatott megoldani. 1896 és 1949 között több mint ezer fiatal bányászszakembert adott a magyar bányászatnak, akik feladataikat igen alapos szakmai tudás birtokában, a kor színvonalán, esetenként pedig igen magas szinten oldották meg. A felszabadulás után ennek az iskolának a végzettjei közül került ki a bányászat újjáépítésének sok vezető személyisége. A kilencven éve alapított, a szénbányász ismereteket szervezett, iskolai formákban átadó intézmény a magyar szakmai oktatás történetének olyan létesítménye, ami példázza a gazdasági, társadalmi feladatokhoz felnőni képes szakmai nevelés gyakorlatát.

Dr. Krisztián Béla

Sütő Andrást köszöntjük hatvanadik születésnapján

„Az író pedig nem csupán lantos, de kritikus is korának. Persze, miután eltörött a tengely, mindenki azt hajtogatja: tudott volna jobb utat is. Fölfedett bajokra visszalövöldözni nem dicső dolog, de szükségessé válik, ha a királykisasszony lábának fricskálói műveletüket mesének nyilvánítják. Az író azonban önvizsgálat nélkül nem léphet előre. Ez az önvizsgálat pedig elkerülhetlenné teszi a beismerést: ott is lantosok voltunk, ahol kritikusoknak kellett volna lennünk.”

(Lantosok és kritikusok, 1957)

„A menyasszonyi fátyol és a gyászszalag közötti térben a nyelvi osztozkodás szubjektív szándékai feloldódnak az objektív folyamatban. Kezdet a kétnyelvűség, folytatás a másfélnyelvűség, majd a gyakorlatilag egyszerűbbnek mutatózó egynyelvűség.”

(Anyám könnyű álmot ígér, 1970)

„Ne csodálkozzék hát Kegyelmed, mostani nótárius urunkon, aki közülünk sokakkal oly csúfosan bánik, s nevünk hallatára adta-teremtettével mocskol kifelé, szigorú parancsot adván az írnokoknak, hogy mint holmi kétszínű tarisznyát, a Jánosokat luonokra, a Tivadarokat Teodorokra, a Győzőket Victorokra fordítsa ki. S bizony nem a legendává foszlott Csaba királyfi emléke készlet bennünkben arra, hogy gyermekeinkre a keresztelőlövizzel oly gyakorta preckeljünk az ősi neveket, mint Előd, Tünde vagy Elemér. Nótárius urunk, ki annyira elüdegenített mindnyájunkat az indulatos erkölcsé által, asztalt döngötte ordibál: hát ez mifajta név, átkozott jövevény?”

(Negyenyedi fügevirág, 1978)

„Utolsó mentsvárunkba: az anyanyelv védősáncái mögé menekültek. Immár egyetlen és utolsó szövetségeseinkre: az Időre utalva, a pillanatot várták, hogy ősi dalaikat és isteneik nevét gyermekeik fülebe ültessék. Reménységüktől elvakultan nyilván képtelenek voltak a különbségtételre: hogy míg Mithras ezer füle és tízezer szeme képletes — a hatalomé valóságos. Egyebek között az apanyelvűséget szigorúan megkövetelő férfi uralom s a besűgők hadának éjjel-nappali buzgósa révén. A legártatlanabb mozdulat körül is. Egy altatódal ellen följelentést tenni: adott helyzetben éppen olyan érdemes cselekedet, mint bármiféle ármánykodás felfedése.”

(Perzsák, 1981)

„Minden múltidézés: kegyelmi kérvény a jelenhez.”

(Az Álomkommandó, 1987)